

Monitor Freelancers en Media 2023

Een onderzoek onder freelance (foto)journalisten, schrijvers en fotografen

Henk Vinken & Hans Mariën

HTH Research
p/a Pyrrhula Research Consultants BV
Willem II straat 49
5038 BD Tilburg
www.hth-research.nl

Tilburg, juni 2023

© **2023 HTH Research**

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. Het gebruik van cijfers en/of tekst als toelichting of ondersteuning bij artikelen, boeken en scripties is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	7
2. Profiel	8
3. Werkzaamheden	9
4. Inkomsten	13
5. Werkcode DPG	20
Bijlage: Onderzoeksverantwoording	24

Samenvatting

In april 2023 is de Monitor Freelancers en Media 2023 (MFM23) afgenomen bij 790 freelance (foto)journalisten, schrijvers en fotografen die werken voor de media. Het initiatief voor de monitor komt van de Nederlandse Vereniging voor Journalisten (NVJ) en de Auteursbond. Beide organisaties hebben hun freelance leden uitgenodigd mee te doen aan de monitor en ook de collectieve beheersorganisaties Lira en Pictoright hebben hun aangeslotenen uitgenodigd mee te doen.

De deelnemende mediafreelancers vormen een goede afspiegeling van de leden van de NVJ en de Auteursbond en van de aangeslotenen bij Lira wat betreft sekse, leeftijd en woonplaats. De mediafreelancers zijn merendeels man (60%), gemiddeld 53 jaar oud, hebben zo'n 18 jaar werkervaring, een hoge opleiding (85% hbo of hoger) en wonen en werken verspreid over het hele land (60% buiten de vier grootste steden). Iets meer dan de helft is freelancer uit ondernemerschap. Bij ruim 4 op de 10 is dat onvrijwillig (na gedwongen ontslag of omdat er geen vacatures en/of vaste banen zijn). Ze werken zo'n 34 uur per week maar krijgen ongeveer 22 uur per week betaald (65%).

De freelancers in de MFM23 werken vooral in het journalistieke schrijfwerk (70%), online journalistiek werk (33%), niet-journalistiek schrijfwerk (31%) en fotojournalistiek (21%). Er zijn wel, mede door een licht gewijzigde vraagstelling, wat verschillen met eerdere edities van de monitor (2013-2020). Er doen duidelijk meer schrijvende journalisten mee en minder niet-journalistieke schrijvers. Het aandeel online werkende journalisten is wel gelijk net als het aandeel fotojournalisten. De freelancers werken voor online media (bijna 47%) en tijdschriften (35-44%), landelijke media (27%) en regionale media (17%). We zien dat het aandeel opdrachtgevers van de online media duidelijk is gestegen en die van landelijke en regionale media is afgenomen in vergelijking met eerdere edities.

De tarieven zijn de laatste tien jaar nauwelijks veranderd. Het uurtarief zit gemiddeld rond de 61 euro (mediaan 60 euro) en de betaling per foto op 60 euro. Omgerekend komt het opdrachttarief neer op een mediaan uurtarief van 56 euro. De betaling per woord is in alle jaren gemiddeld rond de 35 eurocent. De betaling per teken is in 2023 opnieuw gevraagd en dat staat op 7 eurocent. In de periode 2014-2018 vroegen we ook naar dit tarief en toen was het gemiddeld 5 eurocent. We hebben in 2023 tot slot nog gevraagd naar het dagtarief en dat is gemiddeld 475 euro ofwel 59 euro per uur.

We kunnen net als in voorgaande monitors ook op een andere manier en voor een langere termijn naar de tarieven kijken. We hebben de tarieven voor inflatie gecorrigeerd en geïndexeerd door 2014 op 100 te stellen. Het gemiddelde tarief per uur staat in 2023 op 83% van dat in 2014. Een daling van 17%. Dat is geheel toe te schrijven aan de sterke inflatie in 2022 en die (voorzien voor) 2023. Het gemiddelde uurtarief stond in 2019 en

in coronajaar 2020 nog op ongeveer 100% van dat van 2014. Het gemiddelde tarief per foto is 65% van dat in 2014. Het tarief verslechtert jaar op jaar vanaf 2018. Per woord wordt in 2023 gemiddeld 91% betaald van het tarief in 2014. De betaling per teken is met 110% hoger dan in 2014.

De bruto jaarinkomsten (omzet minus kosten) zijn in 2023 vergelijkbaar met die in laatste jaar pre-coronajaar 2019: rond de 32.000 euro gemiddeld. In de andere jaren (2015-2018 en 2020) staat dat gemiddelde op 24.600 euro. De inkomsten hebben zich na een coronadip in 2020 dus duidelijk hersteld. De mediane jaarinkomsten zijn met 27.000 euro ook duidelijk hoger dan in de voorgaande jaren (2015-2020 was het 22.000 euro). We hebben nu ook gevraagd naar het netto maandinkomen. In 2022 is het gemiddeld 3.225 euro netto per maand (mediaan 2.250 euro). Op het moment van het interview (april 2023) was dat 3.122 euro (mediaan 2.200 euro).

Net als in voorgaande jaren komt bijna driekwart van het jaarinkomen in 2023 voort uit (foto)journalistiek, schrijven of fotowerk. Zo'n 6% komt uit auteursrechtelijke vergoedingen.

In coronajaar 2020 kon 48% redelijk tot goed rondkomen van het freelance werk als (foto)journalist, schrijver of fotograaf. In de periode 2015-2019 was dat gemiddeld 59%. In 2023 is het weer net iets meer, 60%. Het aandeel freelancers dat zegt amper of niet te kunnen rondkomen was 52% in 2020. In de jaren ervoor en in 2023 is dat 40%. Ook deze cijfers wijzen op een herstel van de inkomenssituatie, al blijft een aandeel van 4 op 10 freelancers die amper of niet kunnen rondkomen van hun werk hoog.

Opnieuw net als in voorgaande jaren is ruim een derde (36%) aangewezen op het inkomen van een partner om in het eigen levensonderhoud en dat van het (eventuele) gezin te kunnen voorzien.

Zo'n 33% heeft zich verzekerd tegen de gevolgen van ziekte of arbeidsongeschiktheid (als werknemer naast het freelancerschap, particulier of als groep via een broodfonds of op een ander manier); 66% is dus niet verzekerd. Een kwart van alle freelancers zegt dat ze dit ook niet kunnen betalen en een vijfde zegt het niet nodig te vinden. NVJ en Auteursbond denken na over het aanbieden van een betaalbare aov en bijna 6 op de 10 freelancers (58%) zegt hieraan behoefte te hebben.

Ruim 92% is niet verzekerd tegen de gevolgen van werkloosheid.

Pensioenrechten opbouwen of iets opzij leggen voor de 'oude dag' doet 61% via een werkgever, particulier (lijfrente, koopsompolis etc.), een andere collectieve regeling los van werkgever of overheid of op een andere manier (b.v. door te sparen); 39% bouwt dus niets op of legt niets opzij.

Speciale aandacht in MFM23 heeft de werkcode DPG. Zo'n 44% heeft voor DPG-titels gewerkt in 2022 en rond de 90% heeft dit ook vóór 2022 gedaan. Volgens ruim 4 op de 10 freelancers die voor DPG-titels werkten in de afgelopen jaren zijn de tarieven (sterk) gestegen, meer dan de helft zegt dat de tarieven gelijk zijn gebleven en minder dan 10% zegt dat de tarieven (sterk) zijn gedaald. Dit beeld geldt voor landelijke kranten, regionale kranten en nieuwssites. Bij de tijdschrifttitels zegt 70% dat de tarieven gelijk zijn gebleven en geeft slechts 1 op de 10 aan dat die zijn gestegen.

De werkcode DPG is niet bijzonder goed bekend bij de DPG-freelancers. Zo'n 6 op de 10 zegt er nog nooit van gehoord te hebben en een kwart heeft er wel van gehoord maar kent de inhoud niet. Redelijk tot goed bekend met de inhoud is respectievelijk 13% en 7%.

De DPG-freelancers die aangaven dat hun tarieven waren gestegen voeren dat in 7 van de 10 gevallen terug op de werkcode, zij het in verschillende gradaties: in enige mate komt de stijging door de werkcode zegt een kwart, in redelijke mate zegt 12% en in sterke of zelfs zeer sterke mate zegt respectievelijk 14% en 20%. Zo'n 30% zegt dus dat de tariefstijging niet door de werkcode komt. Bijna 2 op 10 heeft moeten onderhandelen over een tariefstijging bij de DPG-titels voorvoor ze hebben gewerkt; 8 op de 10 heeft dat niet hoeven doen.

In de werkcode is een minimumtarief van 30 euro per uur afgesproken. Precies voor 5% van de DPG-freelancers is het uurtarief 30 euro. Voor 45% ligt het uurtarief (ruim) onder de 30 euro. Zo'n 1 op de 10 krijgt of tussen de 30 en 35 euro per uur of tussen de 35 euro en 40 euro. Bijna 2 op de 10 krijgen meer dan 40 euro per uur. Gevraagd naar de tevredenheid met deze tarieven gelet op de eigen ervaringsjaren ofwel senioriteit is 3% zeer tevreden, 14% tevreden, 29% niet tevreden/niet ontevreden, 38% ontevreden en 16% zeer ontevreden.

1 Inleiding

Dit is een verslag van de Monitor Freelancers en Media 2023 (MFM23) gehouden in de maand april 2023. In de MFM23 monitoren we de ontwikkelingen in het werk en inkomen van freelance makers werkend voor de media. Dit keer hebben we speciale aandacht voor werkcode DPG, een set afspraken uit 2022 waarmee minimumtarieven worden afgesproken voor freelance (foto)journalisten werkzaam voor titels van de DPG. Zijn er nu al effecten op de tarieven voelbaar volgens de freelancers, hebben ze over de 'Werkcodetarieven' moeten onderhandelen, c.q. werden die al wel of juist niet automatisch toegekend en vinden ze deze tarieven billijk als ze letten op de eigen senioriteit?

Het initiatief voor de monitor komt van de Nederlandse Vereniging voor Journalisten (NVJ) en de Auteursbond. Beide organisaties hebben hun freelance leden werkzaam in de (foto)journalistiek uitgenodigd mee te doen aan de monitor. Ook de collectieve beheersorganisaties Lira en Pictoright hebben hun aangeslotenen werkzaam op dit gebied uitgenodigd mee te doen.

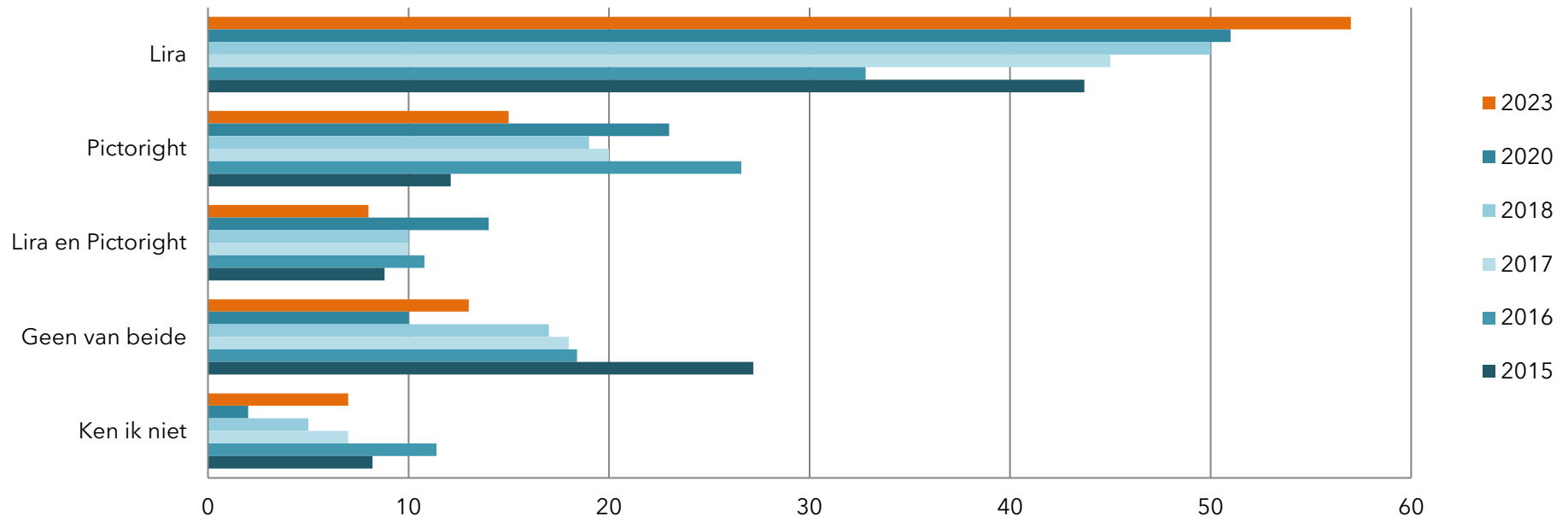
We rapporteren eerst over het profiel van de deelnemers aan de monitor, dan over hun werkzaamheden en verdiensten, steeds zoveel mogelijk vergelijkend door de tijd (kijkend naar eerdere monitors). We sluiten af met de ervaren effecten van de Werkcode DPG. Er hebben 790 freelancers aan de MFM23 meegedaan. Zij hebben alle vragen beantwoord. Zij vormen een goede afspiegeling van de leden van de NVJ en Auteursbond en de van de aangeslotenen van Lira en Pictoright. In de bijlage staat een beknopte onderzoeksverantwoording.

2 Profiel

Wie zijn de deelnemers aan MFM23? Gemiddeld genomen zijn mediafreelancers in het jaar 2001 gestart als freelancer en zijn ze gemiddeld genomen geboren in 1970. Ze zijn dus gemiddeld rond de 53 jaar in het voorjaar van 2023. Dit is zeer vergelijkbaar met de vorige edities van de MFM. De groep bestaat net als in voorgaande jaren vaker uit mannen (bijna zes op tien). Zo'n 21% woont in Amsterdam, 13% in de andere drie grootste steden samen, 62% in de rest van Nederland en 5% in het buitenland. Allemaal zeer vergelijkbaar met voorgaande jaren. Rond de 85% heeft een hbo- en/of wo-opleiding gevolgd. Dat lag in voorgaande jaren op om en nabij de 80%. Een kwart woont alleen, vier op tien met een partner zonder kinderen en een derde met partner en kinderen.

Ruim de helft, rond de 55%, zegt freelancer te zijn om ze uit overtuiging ondernemer/zzp'er zijn. Minder dan 40% zegt dat ze gedwongen zzp'er zijn (door ontslag of omdat er geen vacatures voor vaste banen zijn). Een kwart zegt dit te zijn omdat er zo meer balans is tussen werk en privé. Dat is in alle voorgaande MFM's ook precies zo. De deelnemers zijn lid van tal van beroeps- en belangenorganisaties. De bekendheid met en aansluiting bij de collectieve beheersorganisaties (cbo's) voor auteursrechten, Lira en Pictoright, groeit. Figuur 1 toont de cijfers. Er lijkt dus terrein gewonnen als het gaat om het collectief behartigen van auteursrechtenbelangen.

Figuur 1: Aangesloten bij Lira en/of Pictoright (%)

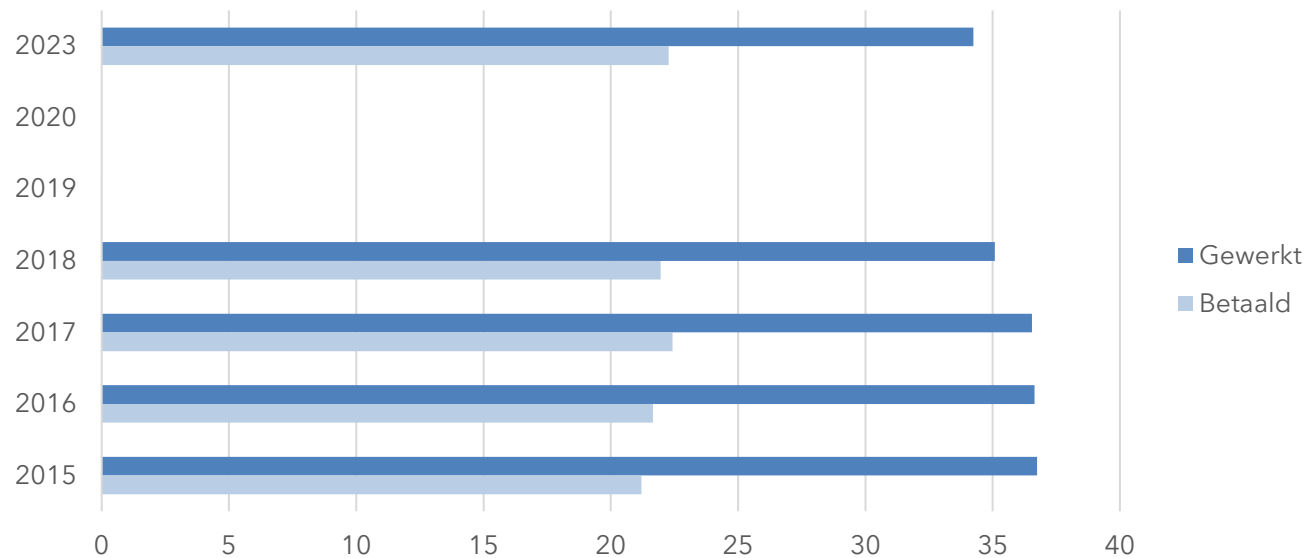

3 Werkzaamheden

Wat doen de freelancers? We bezien verschillende facetten van het werk. Eerst het aantal uren dat freelancers werken en betaald krijgen.

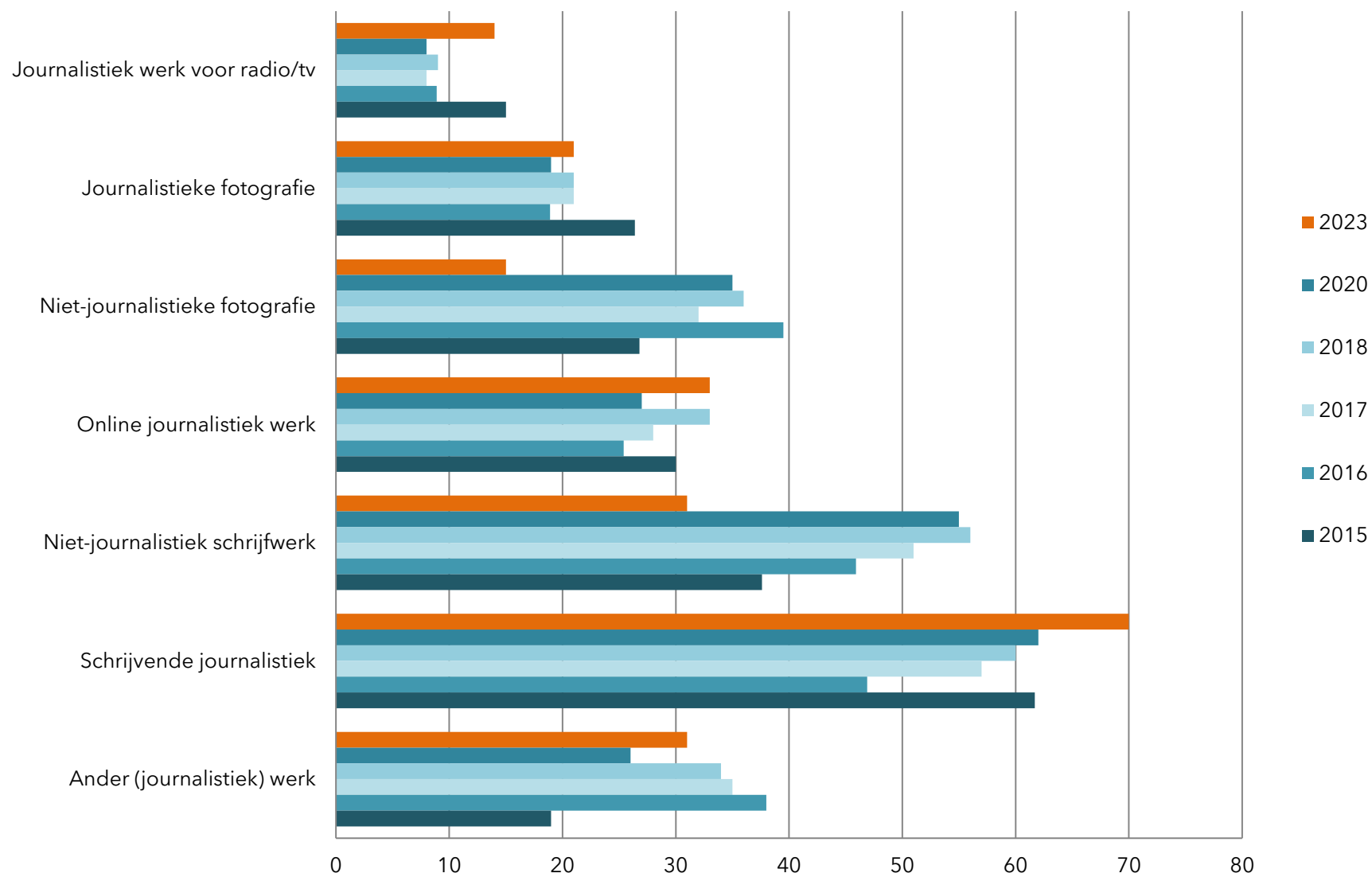
Figuur 2: Uren gewerkt en betaald (uren per week)

In 2023 werkt men rond de 34 uur per week en krijgt hiervan 22 betaald. Het aandeel betaalde uren ligt rond de 65%. In de voorgaande MFM-jaren 2015 tot en met 2018 werkte men gemiddeld bijna 37 uur per week en werd ook 22 uur betaald en dat is 60%. Men werkt in 2023 dus iets minder uren en krijgt iets meer van die uren betaald.

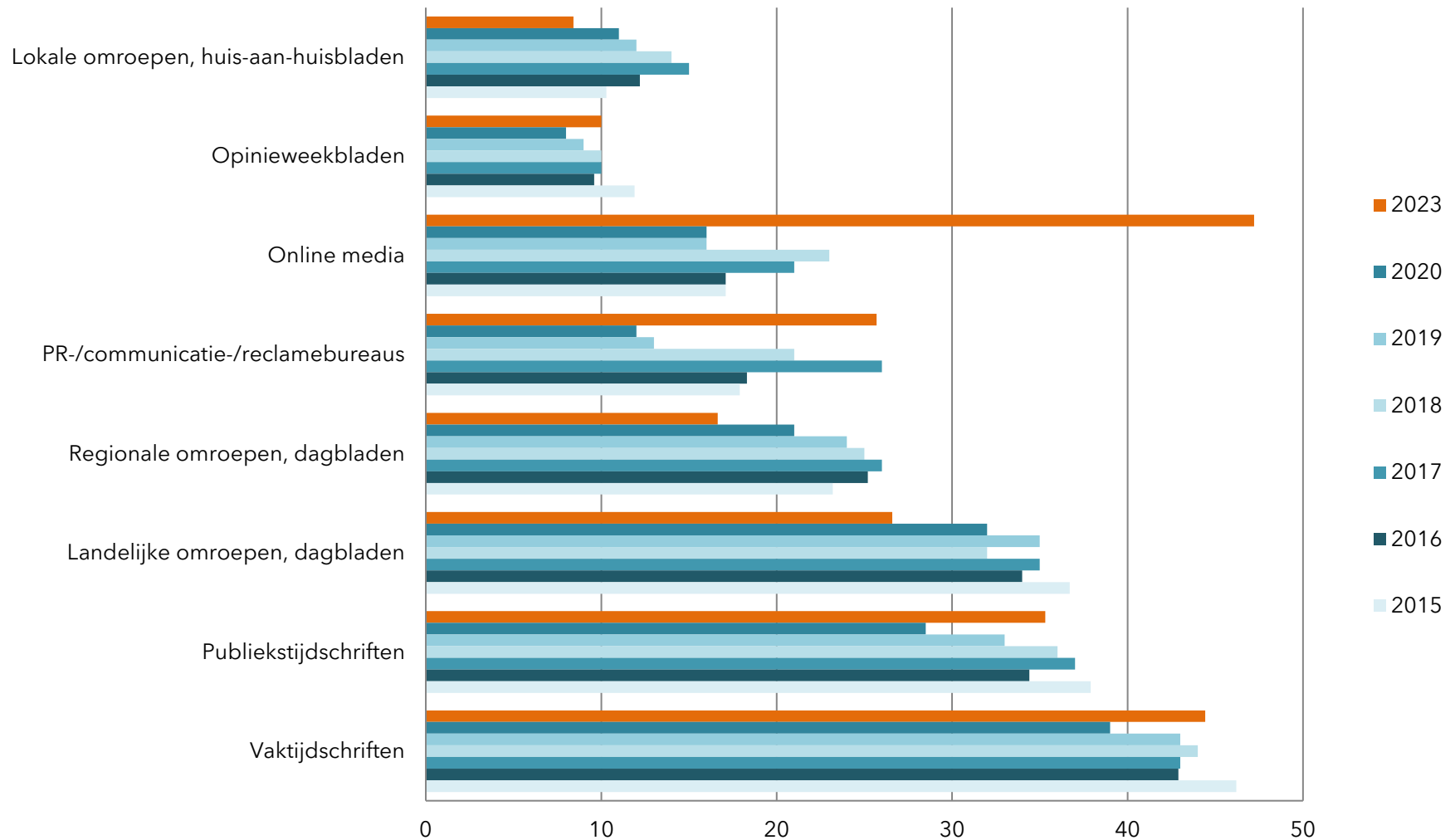
Welk soort werk wordt er gedaan? Onderstaande figuur presenteert de cijfer. De grootste groep doet aan schrijvende journalistiek (70%; in de jaren tussen 2015-2020 was dat minder dan 60%), gevolgd door online journalistiek (33%, was 29%), niet-journalistiek schrijfwerk (31%, was 49%) en journalistieke fotografie (21%; was altijd al 21%).

Figuur 3: Soort werkzaamheden (%)

Voor welke soort opdrachtgevers werkt men? De volgende figuur geeft de cijfers voor de mediaopdrachtgevers. Hiernaast werken de MFM-freelancers voor bedrijven (46%, was tussen 2015 en 2020 44%), overheden (20%, was 18%) en overige opdrachtgevers (45%).

Figuur 4: Soort opdrachtgevers (%)

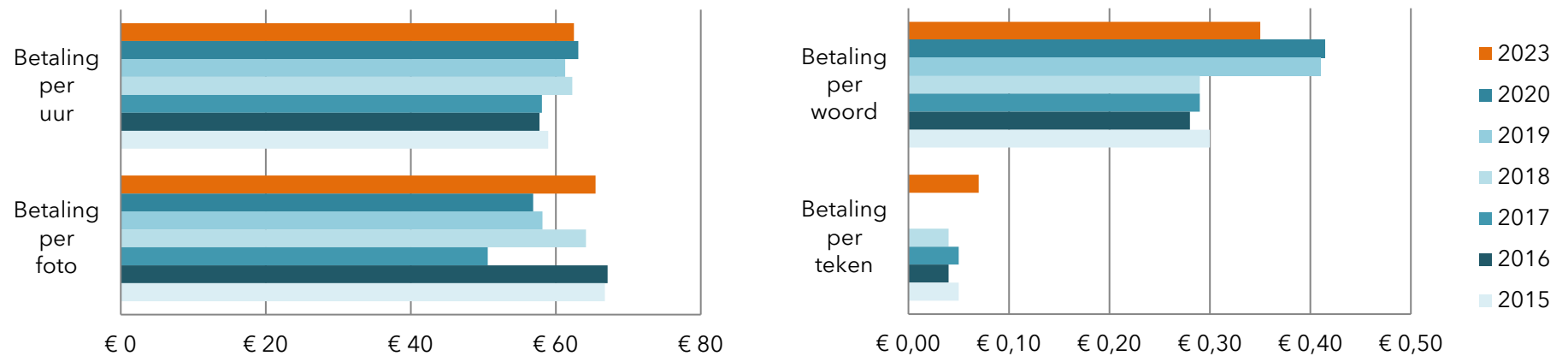

We zien een stijgend belang van opdrachtgevers uit de wereld van online media (in 2023 is dat voor 47% van de freelancer een opdrachtgever, was gemiddeld 18% tussen 2015 en 2020). De landelijke en regionale dagbladen en omroepen nemen in belang af. De landelijke dagbladen en omroepen zijn in 2023 voor 27% van de freelancers opdrachtgever (was 34%). Bij de regionale dagbladen en omroepen is het nu 17% (was 24%). De aandelen van de andere soorten opdrachtgevers blijven nagenoeg gelijk.

4 Inkomsten

Wat wordt er betaald voor het werk ofwel wat zijn de tarieven en zien we hierin verandering optreden? We hebben naar enkele hoofdvormen van tarieven gevraagd: de betaling per uur, per foto, per dag, per woord en per teken.

Figuur 5: Betaalde tarieven per betalingsvorm (euro)

Op het eerste gezicht verandert er niet zo heel veel in de tarieven. We bekijken de tarieven nu eerst nominaal: sec wat er gemiddeld als tarief gemeld is door de respondenten. Hierna kijken we naar de relatieve ontwikkeling, gewogen naar inflatie en geïndexeerd op 2014 (zoals in voorgaande MFM's). Eerst dus de exacte cijfers per tariefvorm. Per uur wordt gemiddeld 63 euro betaald. In de jaren 2015-2020 was dat gemiddeld 60 euro. Per foto is het betaalde tarief in 2023 66 euro. Het bedrag is in de periode 2015-2020 gemiddeld 60 euro, maar dit bedrag fluctueert sterk met een dip in 2027 (51 euro) en 2019 (58 euro) en het coronajaar 2020 (57 euro). De bedragen die per opdracht worden betaald lopen in 2023 zeer sterk uiteen. Het begrip 'opdracht' is te verschillend geïnterpreteerd en tariefcijfers laten we hier nu buiten beschouwing. We kunnen wel de betaalde tarieven voor opdrachten relateren aan tijd die men aan opdrachten besteedt en dan komen we op een mediaan uurtarief uit van 56 euro.¹ We hebben in 2023 ook naar een dagtarief gevraagd en dat is 474 euro. Bij een dag van acht werkuren vertaalt dit zich in een uurtarief van

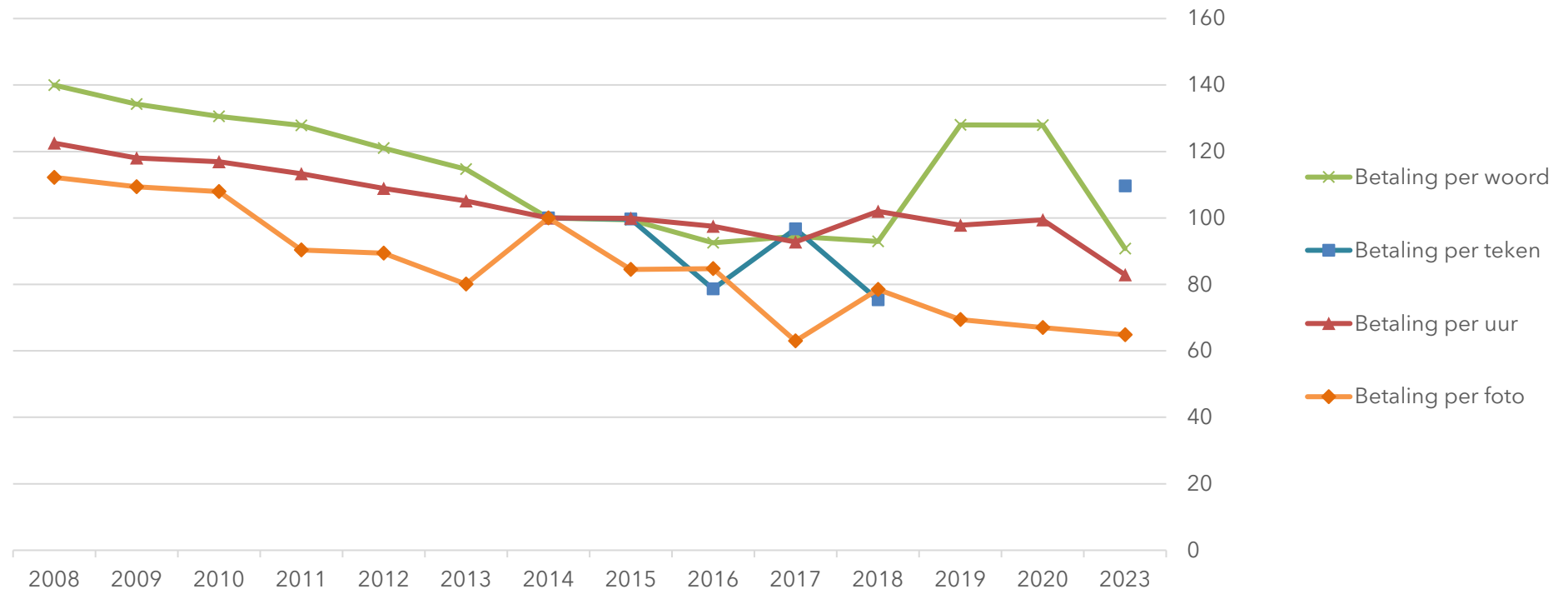
¹ Dit is niet meer of minder dan een eerste indicatie omdat de routing in de vragenlijst alleen respondenten naar de vraag over de duur van de gemiddelde opdracht leidde die zowel een opdracht- als een dagtarief betaald zeiden te krijgen. Dat betekent dus dat een deelpopulatie de vraag naar de gemiddelde duur beantwoord heeft.

59 euro. Tot slot bij de betaling per woord is met een tarief van 35 eurocent sprake van een lichte daling ten opzichte van 2020 en 2019 (42 eurocent), maar een stijging ten opzichte van jaren ervoor (29 eurocent in de periode 2015-2018). Het tarief per teken bevroegen we in 2023 en in de periode 2015-2018. Het tarief in 2023 is 5 eurocent en in de jaren 2105-2018 schommelde het tussen de 4 en 5 eurocent.

Het gemiddelde uurtarief is beduidend minder hoog voor freelancers die alleen voor mediaorganisaties werken. Zij verdienen gemiddeld 50 euro in 2023 tegen 66 euro voor freelancers die ook voor niet-media-organisaties (bedrijven en overheden). Deze verschillen zien we ook terug bij de betaling per foto (49 versus 75 euro) en per dag (316 versus 551 euro).

De voorgaande cijfers zijn de nominale euro's die betaald worden in elk jaar. We kunnen net als in voorgaande monitors ook op een andere manier en voor een langere termijn naar de tarieven kijken. In de 2013-pilot is ook gevraagd naar de tarieven voor de periode 2013 terug tot 2008. We hebben de 2014-2020-cijfers hieraan toegevoegd en deze gecorrigeerd voor inflatie met het prijspeil van 2014 als uitgangspunt. Ook hebben we 2014 op 100 gesteld. Zo ontstaat een geïndexeerd en voor inflatie gecorrigeerd beeld van de tariefontwikkeling.

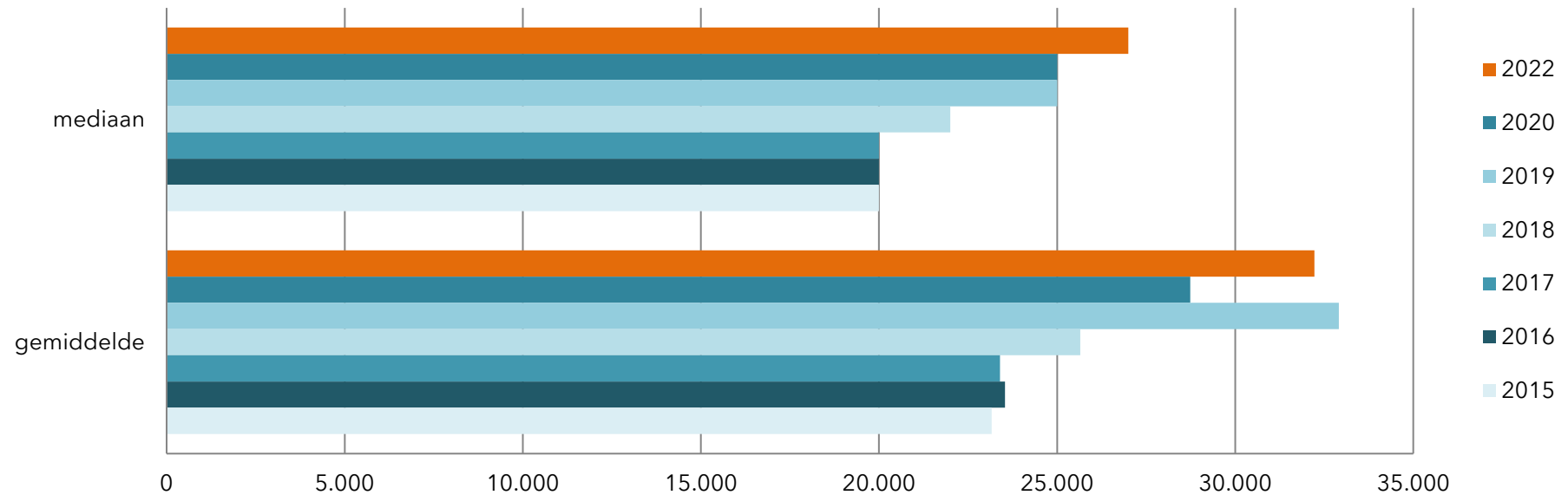
Figuur 6: Ontwikkeling tarieven gecorrigeerd voor inflatie (geïndexeerd 2014=100)

Het gemiddelde tarief per uur staat in 2023 op 83% van dat in 2014. Een daling van 17%. Dat is geheel toe te schrijven aan de sterke inflatie in 2022 en die (voorzien voor) 2023.² Het gemiddelde uurtarief stond in 2019 en in coronajaar 2020 nog op ongeveer 100% van dat in 2014. Het gemiddelde tarief per foto is 65% van dat in 2014. Het tarief verslechtert jaar op jaar vanaf 2018. Per woord wordt in 2023 gemiddeld 91% betaald van het tarief in 2014. De betaling per teken is met 110% hoger dan in 2014.

Behalve naar tarieven is ook gevraagd naar het belastbaar jaarinkomen (de omzet minus kosten, aftrekposten en/of verrekenbare verliezen) en, voor het eerst in 2023, naar netto maandinkomens.

Figuur 7: Belastbaar jaarinkomens (euro)

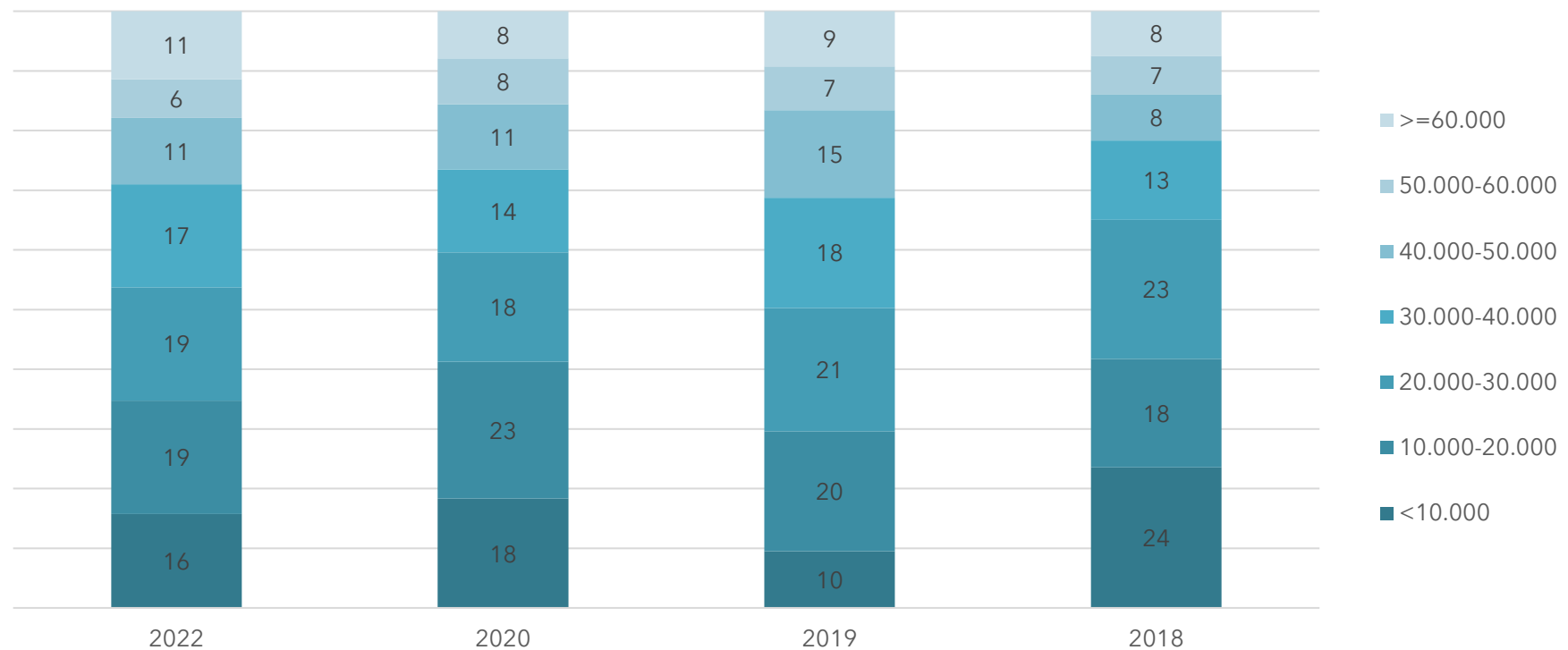
² De inflatie in 2022 was volgens het CBS 10%: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/70936ned/table?dl=901EA>. Voor heel 2023 is dat uiteraard nog onbekend, maar hier is aangenomen dat het uitkomt op 5,2% (de inflatie in april 2023).

Het gemiddelde belastbaar jaarinkomen staat in 2022 op 32.200 euro. In het coronajaar 2020 was dat 28.700 euro en in 2019 32.900. De jaren ervoor, 2015-2018, was het gemiddeld 23.900 euro per jaar. Het mediane inkomen is in 2022 27.000 euro. In 2019 en 2020 was dat 25.000 euro en in de jaren ervoor 20.500 euro.

Het jaarinkomen komt in 2022 voor 73% uit (foto)journalistiek werk, schrijfwerk of fotografie. Dat was ook ongeveer zo in de jaren 2015-2018. Voor de coronajaren is dit niet op een vergelijkbare manier bevraagd.

Het gaat hier om totaalgemiddelden en -medianen. We kunnen ook kijken naar inkomensklassen. In de volgende figuur staan cijfers over de jaren 2018-2022.

Figuur 8: Belastbaar jaarinkomens naar 10.000-euroklassen (%)

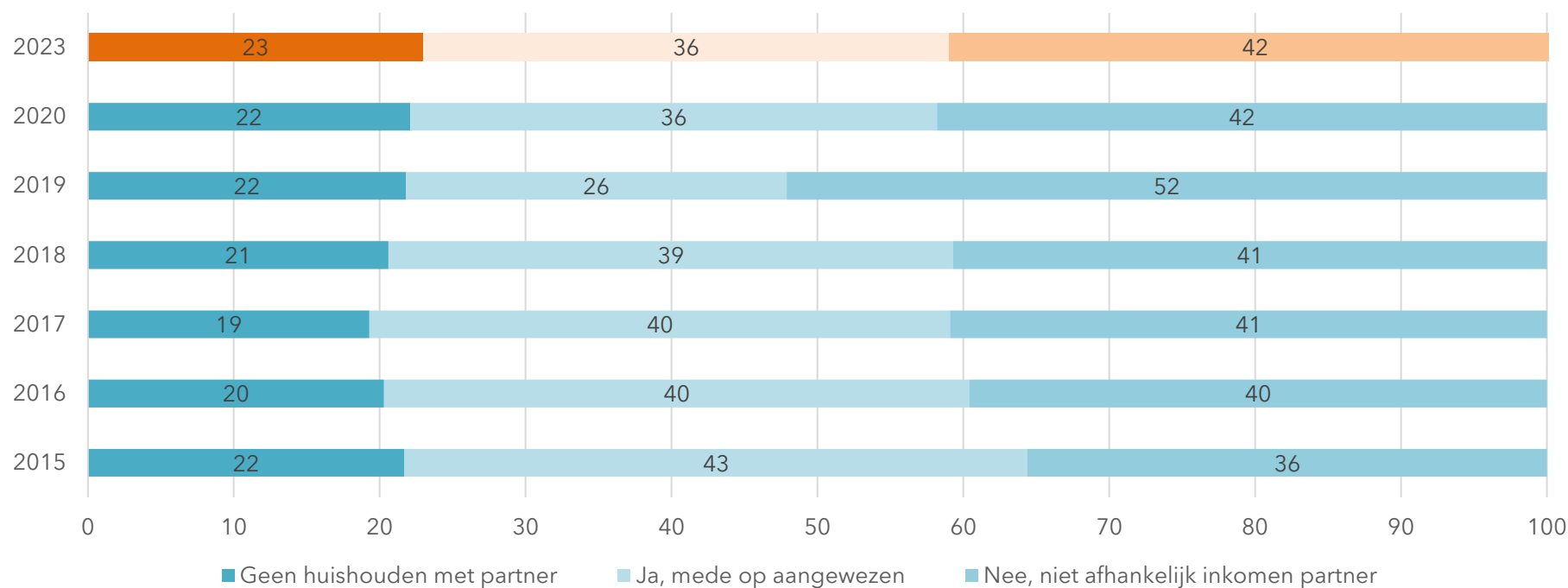

Slechts 20.000 euro per jaar verdient 35% in 2022. Dat was 41% in 2020, 30% in 2019 en 42% in 2018. De groep er net boven (van 20.000 tot 30.000 euro) is licht afgenomen van 23% in 2018 naar 19% in 2022. Een sterk wisselend beeld derhalve. Het is in ieder geval niet zo dat een steeds groter aandeel mediafreelancers in de laagste inkomensklassen zit. Er zit wel meer dan de helft op of onder het minimumloon op jaarbasis (rond de 25.000 euro). De hoogste twee inkomensklassen (tussen de 50.000 en 60.000 euro en 60.000 euro of meer) zijn wel licht gegroeid. Van 15% in 2018, 16% in 2019 en 2020 naar 17% in 2022.

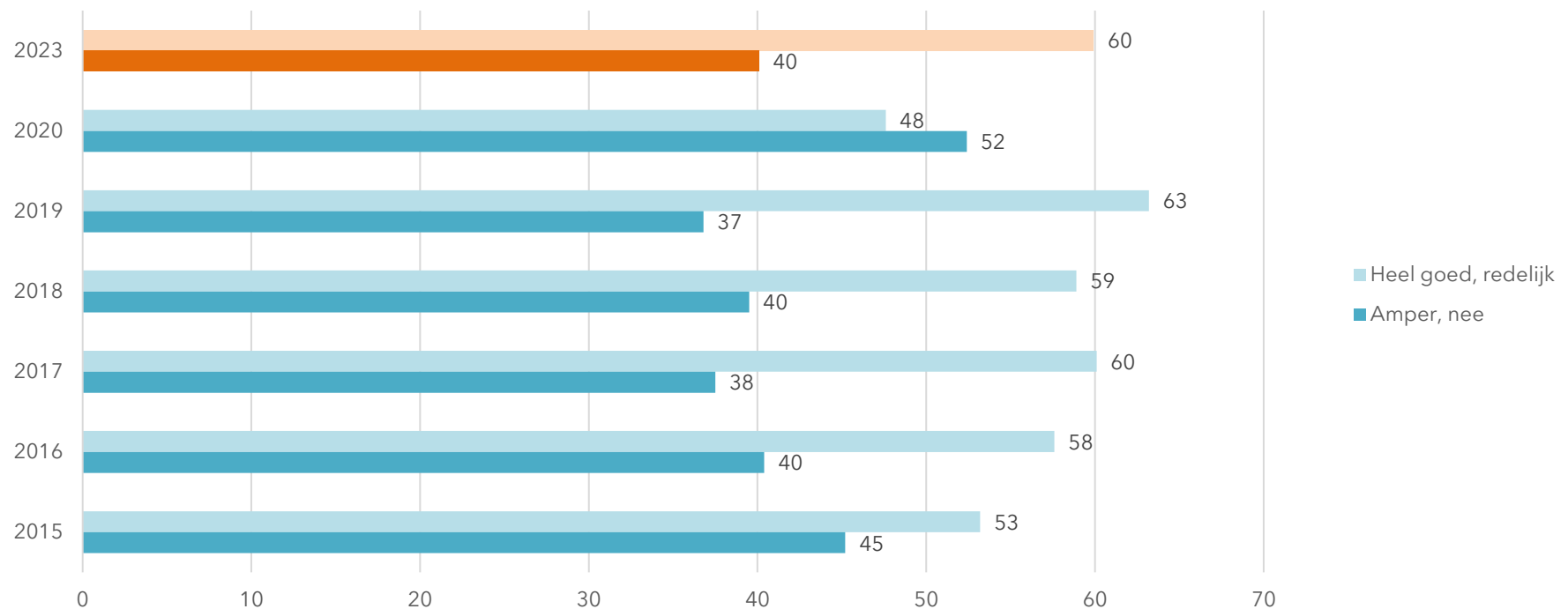
Er is ook nu gevraagd of men aangewezen is op het inkomen van een eventuele partner om in het levensonderhoud te voorzien. In alle jaren leeft twee op tien freelancers niet in een huishouden met een partner en is circa vier op tien *wel* en vier op de tien *niet* aangewezen op het inkomen van een partner. 2019 Lijkt een bijzonder jaar: in dat jaar, toen ook het gemiddelde jaarincome duidelijk hoger lag, zijn duidelijk minder freelancers aangewezen op het inkomen van een partner (26%) dan de jaren ervoor en de jaren erna.

Figuur 9: Aangewezen op partner voor levensonderhoud (%)

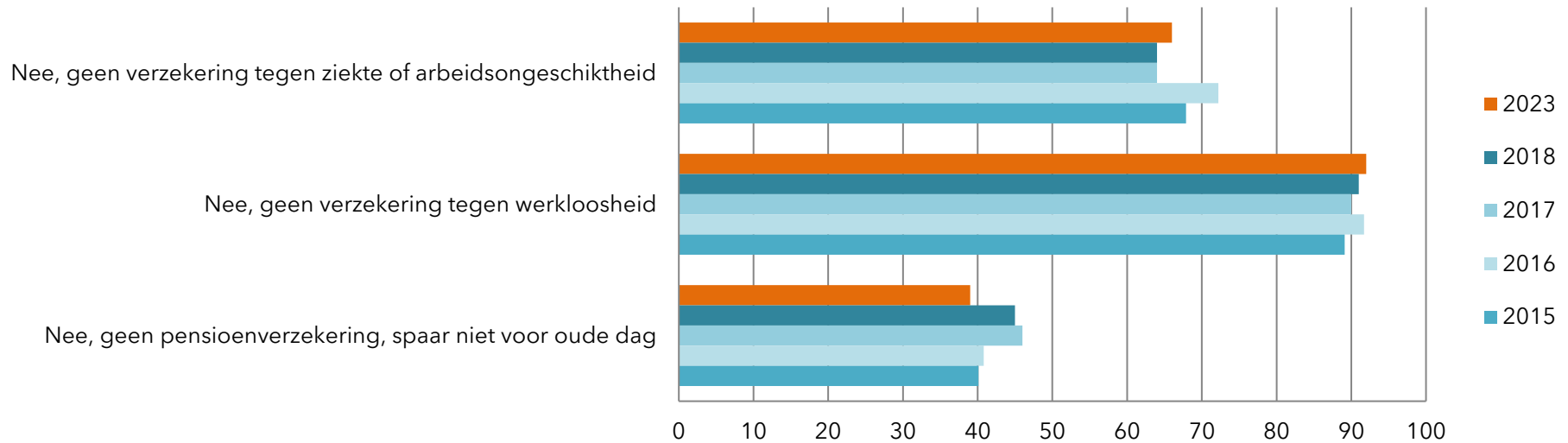
Er is ook gevraagd of men financieel kan rondkomen van het werk als journalist, schrijver en/of fotograaf. Het antwoord wordt weergegeven in de volgende figuur. In 2020 neemt het aandeel freelancers toe dat zegt niet tot amper rond te kunnen komen, van gemiddeld 40% die dit aangeeft in de periode 2015-2019 en in 2023 naar gemiddeld 52%. Aan de ene kant is het goed nieuws dat weer meer mensen van het werk kunnen rond komen. Aan de andere kant is een getal van vier op tien die amper tot niet kunnen rondkomen in het beroep van mediafreelancer hoog te noemen.

Figuur 10: Kan financieel rondkomen van werk als (foto)journalist, schrijver of fotograaf (%)

Tot slot kijken we naar de reserveringen voor ziekte, arbeidsongeschiktheid, ww en pensionering. Het is inmiddels een vaststaand gegeven dat dit type reserveringen voor vele freelancers moeilijk te realiseren zijn.

Figuur 11: Verzekerd voor ziekte, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, oude dag (%)

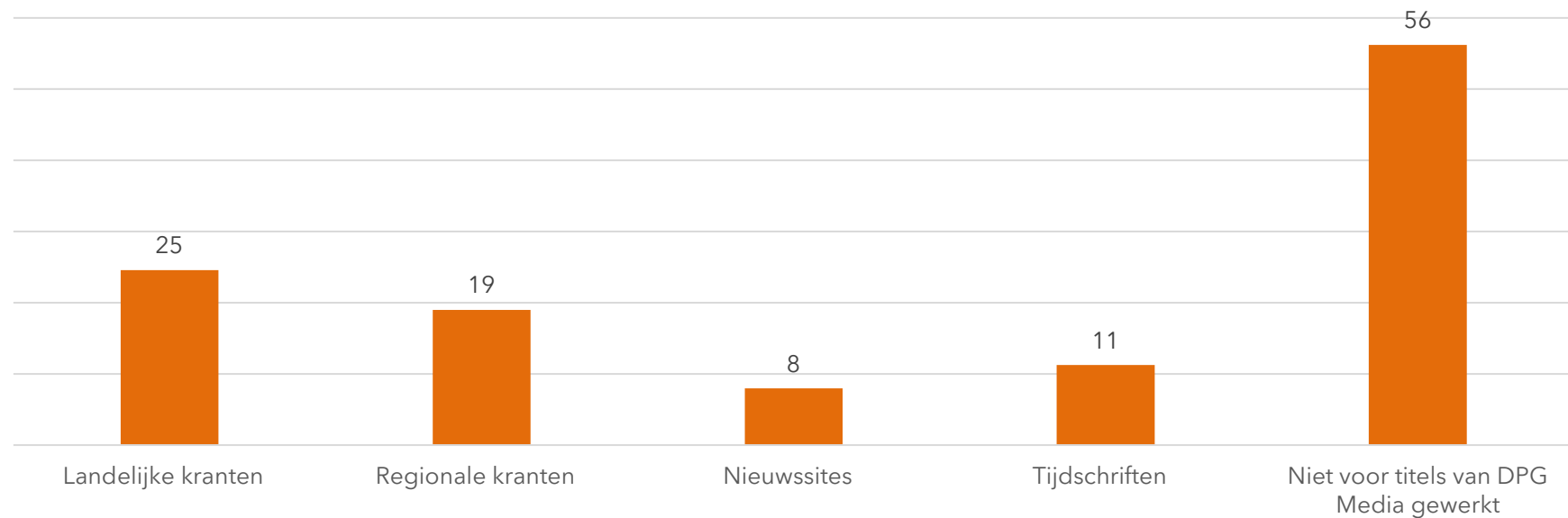
Geen verzekering tegen ziekte of arbeidsongeschiktheid heeft 66% van de freelancers, tegen werkloosheid is dat zelfs meer dan 90% en rond de 40% legt niets opzij voor de oude dag, collectief of individueel. Dat is vrij consistent door de tijd. Deze cijfers vonden we al in 2015 en nu, in 2023, dus nog steeds. We zien wel een groeiend aantal freelancers in een groepsverzekering of broodfonds: Dat was 6% in 2015 en is nu 15%. In 2023 weten we dat 26% van de freelancers letterlijk aangeeft een verzekering tegen ziekte of arbeidsongeschiktheid niet te kunnen betalen; 21% vindt een dergelijke verzekering niet nodig. Een extra vraag gaat over de behoefte aan een betaalbare arbeidsongeschiktheidsverzekering waarover NVJ en Auteursbond nadenken: 58% zegt hieraan behoefte te hebben, 42% niet.

5 Werkcode DPG

Medio 2022 is een akkoord ontstaan over de tarieven die betaald worden door De Persgroep (DPG), een groot uitgeversbedrijf met titels als de Volkskrant, Trouw en AD, verschillende grote regionale dagbladen, nieuwssites zoals NU.nl en tijdschriften als Stijlvol Wonen, Tina, Kidsweek etc. Het akkoord is de Werkcode DPG gaan heten.³ Tarieven die jaarlijks worden geïndexeerd, een minimumtarief van 30 euro per uur, ervaring en expertise gaat meetellen in de tarieven, freelancers krijgen 167% van het cao-uurtarief van medewerkers in loondienst en nog meer afspraken zijn in de Werkcode gemaakt.

De eerste vraag die we stelden is of men voor DPG-titels werkt in 2022 en daarvoor.

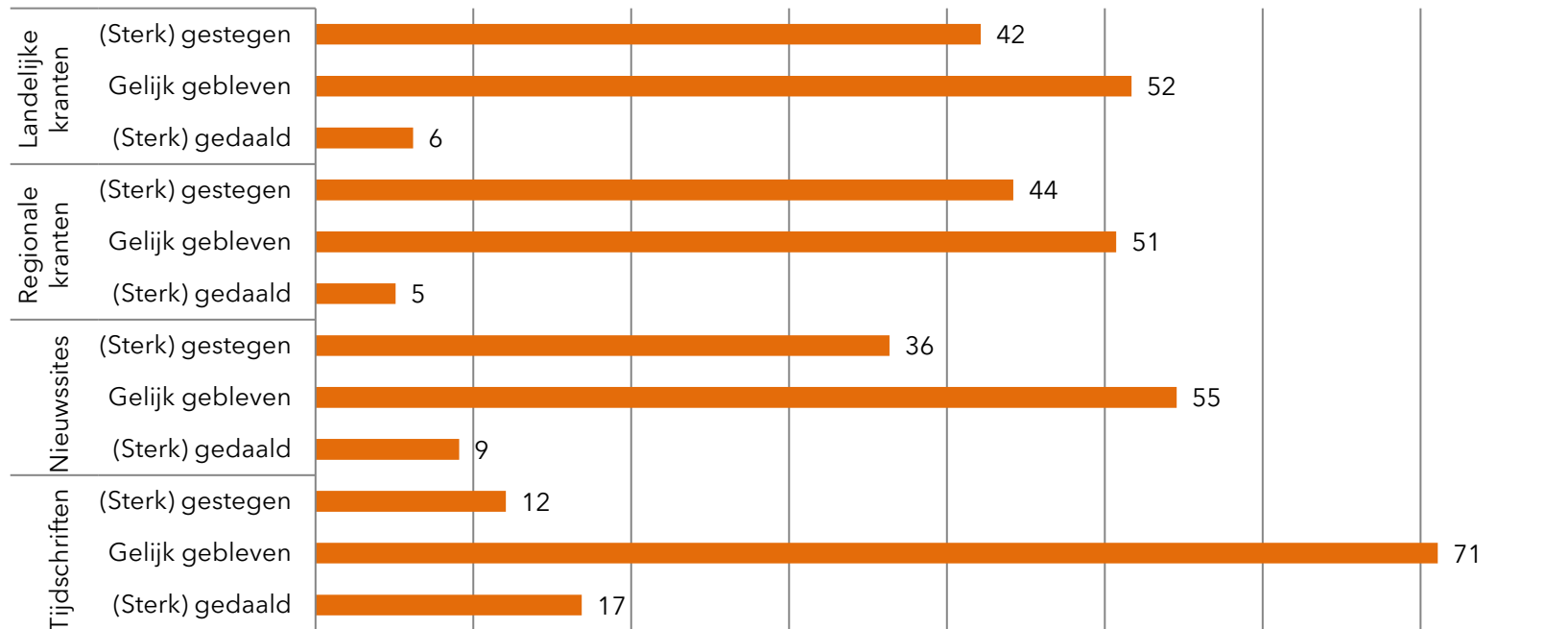
Figuur 12: Werkt in 2022 voor DPG-titels (%)

³ [Werkcode | Nederlandse Vereniging van Journalisten \(nvj.nl\)](https://www.nvj.nl/werkcode)

Bijna de helft van alle freelancers heeft in 2022 voor DPG Media gewerkt en 56% niet. Zo'n 25% heeft voor de landelijke kranten van DPG gewerkt, bijna 20% (ook) voor de regionale kranten, bijna 10% (ook) voor de nieuwssites en 10% (ook) voor de tijdschriften. Rond de 90% van de 'DPG-freelancers' heeft ook vóór 2022 voor de DPG gewerkt. De vervolgvraag aan diegenen die zowel in 2022 als ervoor voor DPG werkten is of de tarieven in 2022 zijn gestegen ten opzichte van de jaren ervoor. De volgende figuur rapporteert.

Figuur 13: Tariefontwikkeling DPG-titels in 2022 ten opzichte van jaren ervoor (%)

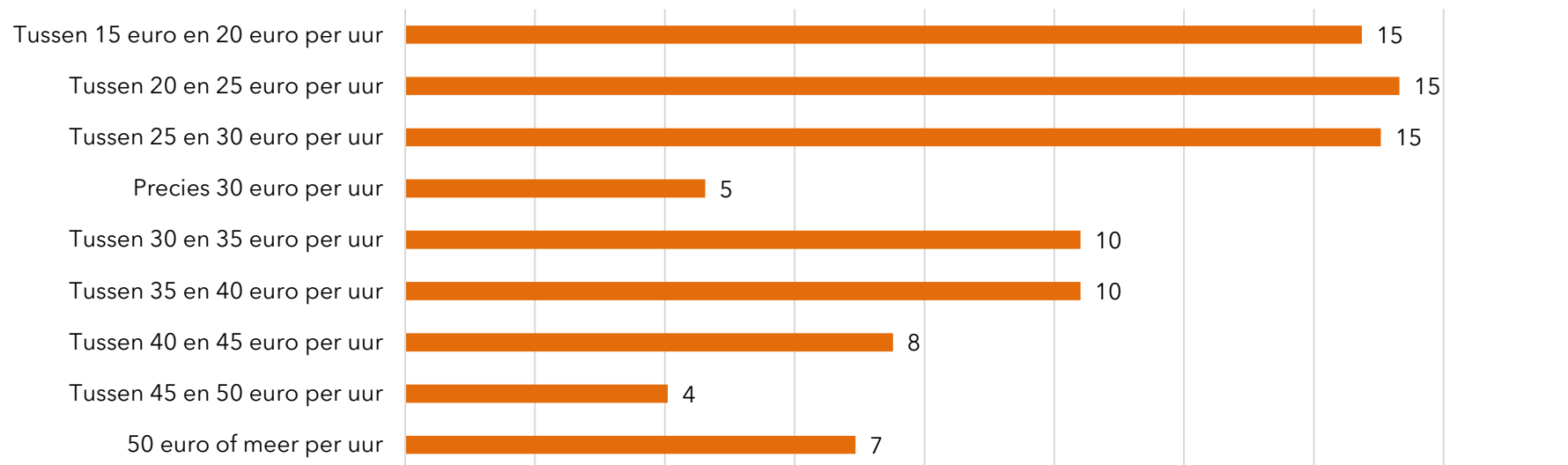

Dat er een minimumtarief van 30 euro is afgesproken doet vermoeden dat de tarieven te laag waren en met de afspraak zouden stijgen. Interessant is nu dat een groot aandeel freelancers zegt dat de tarieven gelijk zijn gebleven. Bij de landelijke kranten, de regionale kranten en nieuwssites is dat steeds meer dan 50%, bij tijdschriften zelfs 70%. De tarieven zijn (sterk) gestegen bij rond de 40% van de freelancers die voor de landelijke

en regionale DPG-bladen en voor de nieuwssites werken. Bij de tijdschriften gaat dat voor slechts 12% op. Hier zien we ook de sterkste tariefdaling: 17% tegen gemiddeld 7% bij de kranten en nieuwssites.

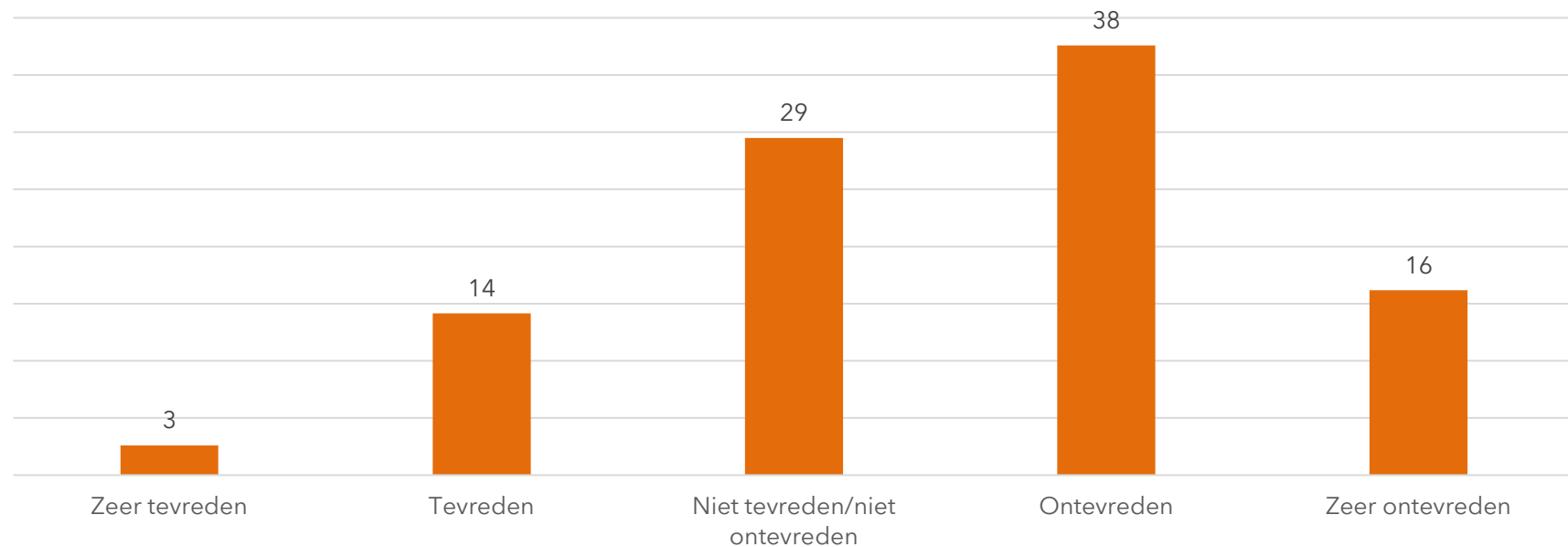
We willen vaststellen of de tariefstijgingen van doen hebben met de introductie van de werkcode. Eerstens stellen we vast dat 57% van de DPG-freelancers niet bekend is met de werkcode; 24% is er mee bekend maar kent de inhoud niet. Dat is een onbekendheidsproportie van rond de 80%. Slechts 7% kent de inhoud van de werkcode goed, 13% redelijk. Vervolgens hebben we aan alle DPG-freelancers die met een tariefstijging te maken hadden gevraagd in welke mate zij die stijging relateren aan de werkcode. Bijna een derde zegt dat de stijging niet iets te maken had met de werkcode, voor 37% geldt dit in enige of redelijke mate en voor 34% voor sterke en zeer sterke mate. Dat betekent dat de tariefstijging voor 70% in enigerlei mate met de werkcode te maken hebben. Desgevraagd hebben ze er ook niet allen over hoeven onderhandelen: 60% zegt dat ze dat niet hebben hoeven doen; 17% moest dat wel.

Figuur 14: Betaling per uur bij DPG-titels in 2023 (%)

Hoeveel wordt er dan per uur betaald in 2023 als je voor DPG-titels werkt? Het minimum zou 30 euro per uur moeten zijn, maar dat minimum geldt voor precies 44%; 45% verdient minder per uur. Precies 15% verdient tussen de 15 en 20 euro per uur, ook 15% tussen de 20 en 25 euro, en opnieuw 15% tussen de 25 en 30 euro. Onder de 11% die geen uurbedrag kiezen zeggen dat niet te in beeld te hebben (per opdracht te werken en geen idee hebben van een uurtarief) of soms zelfs minder dan 10 euro per uur te verdienen.

Figuur 15: Tevredenheid met DPG-uurtarief gelet op eigen senioriteit/ervaringsjaren (%)

Tevreden met het verkregen DPG-uurtarief als men kijkt naar ervaringsjaren c.q. senioriteit zijn een beperkte groep fereelancers: 3% is zeer tevreden, 14% tevreden; ontevreden is 38% en zeer ontevreden 16%. Dat zijn 17% tevredenen tegenover 54% ontevredenen.

Bijlage: Onderzoeksverantwoording

De NVJ, Auteursbond, Lira en Pictoright hebben van internetsurveybureau DataIM een e-mail gekregen met een link naar een online-vragenlijst. Deze mail hebben alle organisaties verspreid onder hun leden en aangeslotenen. Er werd ook een publieke link meegeleverd die de organisaties op hun websites en in sociale media konden gebruiken. De peiling stond open tussen 3 april 2023 en 1 mei 2023.

De 790 respondenten vertegenwoordigen 60% van al diegenen die de link gevolgd hebben naar en gestart zijn met het invullen van de vragenlijst. Dat percentage zagen we in voorgaande jaren ook. In de Coronatijd, met een veel complexere vragenlijst, lag dit beduidend lager.

We hebben geen reden om aan te nemen dat we een speciale groep deelnemers hebben bevroegd. De verdeling naar man/vrouw/non-binair, leeftijd en woonplaats in de respons komt sterk overeen met de verdeling in het ledenbestand van freelancers van de NVJ en Auteursbond en in bestand aangeslotenen van Lira. We kunnen concluderen dat de responsgroep een representatieve afspiegeling is van het NVJ-, Auteursbond- en Lira-ledenbestand van freelancers werkzaam voor de media.

De respons van 790 betekent ook dat de betrouwbaarheid (hoger dan 95 procent) en nauwkeurigheid (foutmarges lager dan vijf procent) van het onderzoek gunstig zijn. Het betekent dat als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95 procent van de gevallen hetzelfde beeld zou geven.

De respons was als volgt verdeeld over de deelnemende organisaties: zie figuur hieronder. In 2023 komt er veel respons vanuit de NVJ. Dit keer maakt dat ruim 40% van de totale respons uit. Iets meer dan de helft komt via Lira en Pictoright. Het aandeel respondenten die vanuit de Auteursbond komen is met 5% bescheiden. De genodigden kunnen lid zijn van meerdere organisaties, kregen mogelijk dus uitnodigingen tot deelname vanuit meerdere organisaties en hadden zelf de keuze vanuit welke organisatie zij mee wilden doen.

Figuur 16: Herkomst respons

